Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод суббасейну річки Прип'ять за листопад 2025 року

Водогосподарськими організаціями у суббасейні річки Прип'ять відібрано 33 проби поверхневої води (100 % до плану) для дослідження на вміст пріоритетних органічних та неорганічних забруднюючих речовин.

За результатами вимірювань у р. Стохід с-ще Любешів вміст нікелю перевищив максимальну межу Екологічного Нормативу Якості в 1,5 раза (51,2 мкг/дм^3).

У межах допустимих значень зафіксована присутність наступних речовин:

● пестициди: тербутрин – 3 створи, пара-пара-ДДЕ, пара-пара-ДДД та дикофол - 1 створ.

● поліароматичні вуглеводні: флуорантен, нафталін, бензо(b)флуорантен, бензо(а)пірен, бензо(k)флуорантен та бензол - 1 створ.

● фармацевтичні препарати: трихлорметан (хлороформ) – 4 створи.

● важкі метали: нікель – 32 створи, кадмій – 8 створів, миш'як – 3 створи та хром – 1 створ.

Порівняно з жовтнем значно знизився рівень забруднення води за вмістом нікелю (у жовтні було зафіксовано перевищення ЕНЯ$_{мах}$ по 19 створах).

У пунктах моніторингу, розташованих на масивах поверхневих вод, забір води з яких здійснюється для задоволення питних і господарсько-побутових потреб населення та транскордонних водотоках визначені хімічні та фізико-хімічні показники якості вод.

Значення більшості показників знаходяться значно нижче ГДК для водойм госпитного і рибогосподарського водокористування, за винятком марганцю та заліза загального. В річках Уборть та Случ (м. Звягель) визначається органічне забруднення за показником БСК$_5$, а в річках Ствига та Уборть виявлено підвищений вміст амоній-іонів.

Порівняно з жовтнем, у питних водозаборах суббасейну фіксується зниження вмісту заліза загального, окрім р. Случ м. Звягель та р.Уж, м.Коростень) та ріст марганцю (окрім, річки Хомора). В транскордонних водотоках вміст заліза загального зріс в р. Горинь з 0,351 до 0,926 мг/дм^3, Льва з 0,567 до 1,090 мг/дм^3 та Ствига з 0,538 до 0,631 мг/дм^3. Вміст амоній-іонів знизився майже по усіх пунктах спостережень окрім, річок Ствига та Уборть.

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:
Питні водозабори:

<u>ОРГАНІЧНЕ ЗАБРУДНЕННЯ</u>

● ХСК (норма - 50,0 мгО/дм^3)
мінімальне значення: 29,22 мгО/дм^3 р. Уж, м. Коростень
максимальне значення: 49,13 мгO_2/дм^3 р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький

● БСК$_5$ (норма - 3,0 мгO_2/дм^3)
мінімальне значення: 2,96 мгO_2/дм^3 р. Уж, м. Коростень
максимальне значення – 3,04 мгO_2/дм^3 р. Случ, м. Звягель

<u>БІОГЕННЕ ЗАБРУДНЕННЯ</u>

● амоній іони (норма – 1,28 мг/дм^3): в межах від 0,22 мг/дм^3 р. Случ, м. Звягель до 0,46 мг/дм^3 р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;

● фосфат-іони (норма – 3,5 мг/дм^3): в межах від 0,030 мг/дм^3 р. Хомора, м. Полонне до 0,105 мг/дм^3 р. Случ, м. Звягель;

● нітрат-іони (норма – 45 мг/дм^3): в межах від 1,24 мг/дм^3 р. Случ, м. Звягель до 1,80 мг/дм^3 р. Уж, м. Коростень;

● нітрит-іони (норма – 3,3 мг/дм^3): в межах від 0,027 мг/дм^3 р. Уж, м. Коростень до 0,046 мг/дм^3 р. Случ, м. Звягель;

● сухий залишок (норма – 1000 мг/дм^3): в межах від 247 мг/дм^3 р. Уж, м. Коростень до 346 мг/дм^3 р. Случ, м. Звягель.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ
● залізо загальне (норма - 0,1 мг/дм^3) - **зафіксовано перевищення:**
- 0,492 мг/дм^3 р. Уж, м. Коростень;
- 0,432 мг/дм^3 р. Случ, м. Звягель;
- 0,290 мг/дм^3 р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький;
- 0,190 мг/дм^3 р. Хомора, м. Полонне.
● марганець (норма - 0,01 мг/дм^3) - **зафіксовано перевищення:**
- 0,074 мг/дм^3 р. Уж, м. Коростень;
- 0,074 мг/дм^3 р. Случ, м. Звягель;
- 0,063 мг/дм^3 р. Случ, Чернелівське вдсх., м. Хмельницький.

Транскордонні ділянки водотоків:
ОРГАНІЧНІ ПОКАЗНИКИ
●БСК$_5$ (норма - 3,0 мгО$_2$/дм^3)
мінімальне значення: 1,70 мгО$_2$/дм^3 р. Прип'ять, с. Сенчиці
максимальне значення - зафіксовано **перевищення:**
- 3,44 мгО$_2$/дм^3 р. Уборть, с. Рудня Хочинська
●ХСК (норма - 50 мг О/дм^3)
мінімальне значення: 18,81 мгО/дм^3 р. Прип'ять, с. Сенчиці
максимальне значення: 33,72 мгО/дм^3 р. Уборть, с. Рудня Хочинська

БІОГЕННІ ПОКАЗНИКИ
● амоній іони (норма – 0,5 мг/дм^3): в межах від 0,130 мг/дм^3 р. Прип'ять, с. Сенчиці до зафіксовано **перевищення:**
- 0,993 мг/дм^3 р. Ствига, с. Познань;
- 0,540 мг/дм^3 р. Уборть, с. Рудня Хочинська.
● фосфат-іони (норма – 2,15 мг/дм^3): в межах від 0,050 мг/дм^3 р. Ствига, с. Познань до 0,084 мг/дм^3 р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
● нітрат-іони (норма – 40 мг/дм^3): в межах від 1,035 мг/дм^3 р. Прип'ять, с. Сенчиці до 2,280 мг/дм^3 р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
● нітрит-іони (норма – 0,08 мг/дм^3): в межах від 0,012 мг/дм^3 р. Стир, с. Зарічне до 0,053 мг/дм^3 р. Горинь, с. Висоцьк;
● сухий залишок (норма – 1000 мг/дм^3): 262 мг/дм^3 р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

НЕБЕЗПЕЧНІ РЕЧОВИНИ:
● залізо загальне (норма - 0,1 мг/дм^3) зафіксовано **перевищення:**
- 1,012 мг/дм^3 р. Уборть, с. Рудня Хочинська;
- 1,090 мг/дм^3 р. Льва, с. Переброди;
- 0,926 мг/дм^3 р. Горинь, с. Висоцьк;
- 0,631 мг/дм^3 р. Ствига, с. Познань;
- 0,394 мг/дм^3 р. Прип'ять, с. Сенчиці;
- 0,160 мг/дм^3 р. Стир, с. Зарічне.
● марганець (норма - 0,01 мг/дм^3) – зафіксовано перевищення
- 0,150 мг/дм^3 р. Уборть, с. Рудня Хочинська.

Вміст розчиненого у воді кисню становив 2,78-15,73 мгО$_2$/дм^3. Порушення кисневого режиму фіксувалось у питному водозаборі м. Хмельницький, р. Случ.

З результатами вимірювань якості поверхневих вод більш детально можна ознайомитись на офіційному інтернет-ресурсі «Моніторинг та екологічна оцінка водних ресурсів України» http://monitoring.davr.gov.ua/.

Аналітичний огляд якісного стану масивів поверхневих вод суббасейну середнього Дніпра у межах Житомирської області за листопад 2025 року

Для проведення досліджень на вміст специфічних та пріоритетних токсичних, здатних до накопичення стійких забруднюючих речовин відібрано на річках Тетерів, Гнилоп'ять, Ірша (Іршанське та Малинське водосховища), Возня, Ів'янка, Гуйва, Мика та Роставиця 9 проб (100% плану) та відправлено до лабораторії моніторингу вод Північного регіону м. Вишгород.

Лабораторією виконані хроматографічні та спектрометричні дослідження вмісту пестицидів, поліароматичних вуглеводнів, лікарських засобів, важких металів.

За результатами вимірювань протягом листопада перевищення максимальних меж Екологічного Нормативу Якості не виявлено. Разом з тим, у межах допустимих значень нормативів екологічної якості виявлена присутність наступних речовин:
- поліароматичні вуглеводні: бензо(b)флуорантен та бензо(k)флуорантен (р. Мика);
- фармацевтичні препарати: трихлорметан (хлороформ) (р. Гнилоп'ять);
- метали: нікель - 5 створів (Гнилоп'ять, Ірша Малинське вдсх. та Іршанське вдсх., Возня та Гуйва), миш'як – 3 створи (Гнилоп'ять, Ірша Іршанське вдсх. та Возня), кадмій – 2 створи (Ірша Малинське вдсх. та Ів'янка), хром загальний (р. Роставиця).

Аналіз стану МПВ за фізико-хімічними показниками:
<u>Органічне забруднення</u>
● ХСК (норма - 50,0 мгО/дм^3)
мінімальне значення: 30,46 мгО/дм^3 р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин
максимальне значення: 35,97 мгО/дм^3 р. Гнилоп'ять, м. Бердичів
● БСК$_5$ (норма - 3,0 мгO_2/дм^3)
мінімальне значення – зафіксовано **перевищення:**: 3,12 мгO_2/дм^3 - р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова та Малинське вдсх. м. Малин; р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир
максимальне значення – зафіксовано **перевищення:**
- 3,52 мгO_2/дм^3 - р. Гнилоп'ять, м. Бердичів
- 3,28 мгO_2/дм^3 - р. Возня, с. Рудня Городищенська

<u>Біогенне забруднення</u>
● амоній - іони (норма - 1,28 мг/дм^3): в межах від 0,24 мг/дм^3 р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова та р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир до 0,35 мг/дм^3 р. Возня, с. Рудня Городищенська;
● нітрат - іони (норма - 45 мг/дм^3): в межах від 0,86 мг/дм^3 р. Возня, с. Рудня Городищенська до 2,85 мг/дм^3 р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
● нітрит - іони (норма - 3,3 мг/дм^3): в межах від 0,019 мг/дм^3 р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин до 0,058 мг/дм^3 р. Возня, с. Рудня Городищенська;
● фосфат - іони (норма - 3,5 мг/дм^3): в межах від 0,035 мг/дм^3 р. Возня, с. Рудня Городищенська до 0,098 мг/дм^3 р. Гнилоп'ять, м. Бердичів;
● сухий залишок (норма - 1000 мг/дм^3): в межах від 284 мг/дм^3 р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова до 418 мг/дм^3 р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

<u>Небезпечні речовини:</u>
<u>Зафіксовано</u> перевищення вмісту показників:
● заліза загального (норма - 0,1 мг/дм^3):
- 0,804 мг/дм^3 р. Возня, с. Рудня Городищенська;
- 0,516 мг/дм^3 р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;
- 0,461 мг/дм^3 р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;
- 0,456 мг/дм^3 р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
- 0,329 мг/дм^3 р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

● марганцю (норма - 0,01 мг/дм^3):
- 0,144 мг/дм^3 р. Возня, с. Рудня Городищенська;
- 0,132 мг/дм^3 р. Ірша, Малинське вдсх., м. Малин;
- 0,078 мг/дм^3 р. Ірша, Іршанське вдсх., с-ще Нова Борова;
- 0,078 мг/дм^3 р. Тетерів, Відсічне вдсх., м. Житомир;
- 0,066 мг/дм^3 р. Гнилоп'ять, м. Бердичів.

Вміст розчиненого у воді кисню становив 10,24-11,36 мгO_2/дм^3, при нормі не менше 4,0 мгO_2/дм^3.